

Конгрес
Українських
Націоналістів

Здобудеш Українську Державу,
або згинеш у боротьбі за Неї
Декалог українського націоналіста

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 13 – 19 грудня 2005 року № 50 (110)

Урочистий момент після підписання угоди. Лідери партій скріплюють угоду рукостисканням (справа наліво): Олексій Івченко (КУН), Анатолій Матвієнко (УРП «Собор», Анатолій Кінах (ППУ), Борис Тарасюк (НРУ), Василь Стретович (ХДС), Роман Безсмертний (НСНУ).

РАЗОМ – ДО ПЕРЕМОГИ!

12 грудня на Майдані Незалежності відбулося урочисте підписання угоди про створення Виборчого Блоку "Наша Україна". Угоду підписали Голова Конгресу Українських Націоналістів Олексій Івченко, Голова Ради партії "Народний Союз Наша Україна" Роман Безсмертний, Голова Народного Руху України Борис Тарасюк, Голова Партії промисловців та підприємців України Анатолій Кінах, Голова партії "Християнсько-Демократичний Союз" Володимир Стретович, Голова Української республіканської партії "Собор" Анатолій Матвієнко.

Українці! У нас одна Батьківщина — Україна! — наголосив, виступаючи на Майдані, Голова Конгресу Олексій Івченко. — Тільки єдністю ми зможемо подолати всі труднощі. Тому разом усі — до перемоги!

Коментуючи відсутність у назві блоку прізвища Ющенка, Роман Безсмертний сказав: "Минулого тижня Віктор Андрійович заявив, що не братиме участі у партійному списку. Є певна юридична вимога – блок може носити прізвище виключно тієї особи, яка входить до складу списку. Наша політична сила ніколи не обманювала – ми завжди говорили правду. Хто б не очолив список Блоку "Наша Україна", Ющенко для нас все одно завжди буде першим.

Ми повністю зафіксували блок. Інша конфігурація неможлива. За 6 днів відбудеться міжпартійний з'їзд, який остаточно відкриє шлагбаум до проведення виборної кампанії".

Під час церемонії на Майдані біля монумента Незалежності зібралися представники політичних сил блоку з прапорами КУН, НСНУ, ХДС, "Собору", ППУ, НРУ. Керівники партій проходили на трибуну крізь живий коридор прапороносців із числа своїх прихильників, а по завершенні церемонії йшли разом коридором, створеним представниками всіх шести політичних сил блоку.

Того ж дня документи про реєстрацію Виборчого Блоку "Наша Україна" передано до ЦВК.

Конгрес–інформ,
Світлини Богдана ЗАХАРЯКА

Керівництво Конгресу Українських Націоналістів на чолі з Головою Олексієм Івченком на Майдані за кілька хвилин до початку церемонії підписання угоди.

Дорогі читачі! Передплата на газету "Нація і держава" приймається всіма поштовими відділеннями України. Інформація про газету міститься в додатку до Каталога видань України на 2006 рік – інформаційному листі №2. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 1,39 грн. 3 місяці – 4,17 грн. 6 місяців – 8,34 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ВАЖЛИВО

Ющенко не буде очолювати список НСНУ
Президент України Віктор Ющенко заявив, що його імені не буде в списку партії "Народний Союз Наша Україна", оскільки він відстоювати-ме інтереси всіх демократичних сил в Україні.

Українців стало менше 47 мільйонів
Триває зменшення чисельності населення України. За даними Держкомстату, станом на 1 листопада в країні проживало 46 988 212 людей.

Україна потрапила в слабку групу?
На чемпіонаті світу з футболу збірна Україна гратиме в одній групі з Іспанією, Тунісом та Саудівською Аравією. Такими є результати жеребкування, яке відбулося в Німеччині.

Джеймсу Мейсу встановлять у Києві пам'ятник
Відомому вченому й дослідникові Голодомору 1932—1933 років Джеймсу Мейсу поставлять пам'ятник у столиці України. Відповідне розпорядження підписав Президент Віктор Ющенко.

Звільнено посла України в Росії
Президент Віктор Ющенко звільнив Миколу Білоблоцького з посади Надзвичайного і Повноважного Посла України в Російській Федерації.

Збільшується кількість випадків пташиного грипу в Криму
Станом на ранок минулої п'ятниці вогнища пташиного грипу із лабораторним підтвердженням серед домашніх птахів зареєстровані в дев'ятьох населених пунктах. Падіж домашніх птахів виявлено в 17 населених пунктах.

"Газпром" посилює шантаж України
Ринковою ціною на газ для України у 2006 році є 230 доларів за тис. кубометрів. Про це заявив заступник голови правління "Газпрому" Олександр Медведєв. Ціну в 160 дол. за тис. кубометрів газу він назвав мінімальною ціною, яка пропонувалася на наступний рік для України.

У Київраді побільшає депутатів
Депутатів у Київраді буде на третину більше. У березні кияни обиратимуть 120 столичних нардепів, а не 90, як раніше.

Омельченко йде на вибори мера
Олександр Омельченко готовий проміняти майбутній парламентський мандат на вже звичне крісло мера. 67-річний чинний столичний голова вирішив не брати участі у виборах до Верховної Ради і зняти свою кандидатуру зі списку НСНУ.

Прогресивна соціалістка прагне створення автономій
Наталія Вітренко заявила, що в Україні слід зробити ще дві автономії. Це – Закарпаття та Галичина. Надання статусу автономії цим регіонам – одне із положень передвиборної програми блоку ПСПУ та "Російсько-українського союзу".

Українська відповідь на газові претензії Путіна
У Секретаріаті Президента припускають, що коли Росія підніме ціни на газ для України до світового рівня, то Україна порушить питання про перехід на світові ціни за оренду Чорноморського флоту.

Кандидат у мери Львова від КУН
КУН пропонуватиме львів'янам обрати на посаду міського голови Василя Шпіцера. Таку заяву зробив голова ЛОО КУН Михайло Вовк. В. Шпіцер вже очолював міську раду в 1990—94 рр.

Суд повернув "Укрзалізниці" 3789 вагонів
Господарський суд м. Києва повернув у державну власність 3789 вагонів загальною вартістю 170 млн грн., які в 2004 р. посадовці "Укрзалізниці" незаконно передали одному з комерційних підприємств у Харківській області.

Призначено губернатора Запоріжжя
Ним став екс-міністр транспорту Євген Червоненко.

КУН засуджує політичних зрадників
Конгрес Українських Націоналістів засуджує тих депутатів місцевих рад, які відійшли від політичних сил, що привели їх до органів місцевого самоврядування. Таку заяву зробив голова ЛОО КУН Михайло Вовк. Він назвав, зокрема, депутатів Львівської обради О. Федоришина та Л. Папку, а також голову Львівської обради М. Сендака.

Повернення арештанта
До Києва через півтора року прилетів один із найбільших у світі транспортних літаків "Руслан", який був в'язнем аеропорту Брюсселя. Арештували літак за рішенням Стокгольмського арбітражного суду. Тоді компанія "TMR Energy Limited" подала позов на Фонд держмайна на 40 млн. доларів. АНТК Антонова зарахували до відповідачів, оскільки підприємство має державну форму власності.

КУН відмежовується від провокацій проти Тимошенко
Київська обласна організація КУН у своїй заяві заперечує причетність активістів Яготинської районної організації КУН до будь-яких провокацій проти лідера БЮТ Ю. Тимошенко і сприймає заяви керівника штабу БЮТ О. Турчинова зі звинуваченнями на адресу КУН у провокаціях щодо БЮТ як провокативні.

Президентська програма відновлення заповідника "Софія Київська"
Президент України ініціює проект комплексного збереження, відновлення й відбудови заповідника "Софія Київська". Проект передбачає три складові – відновлення та реставрацію Софійського собору (відновлення куполу, реставрація мозаїчної підлоги, ремонт системи кондиціонування, реставрацію підвальних приміщень), відновлення будинку Митрополита й Воріт Заборівського, регенерацію прилеглої території.

Матерям допомагають
Віце-прем'єр-міністр України В'ячеслав Кириленко повідомив, що майже 200 тисяч молодих мам вже отримали допомогу при народженні дитини в розмірі 8,5 тис. гривень.

Росія розпочала будівництво найбільшого газопроводу
Росія вирішили змінити історичну роль газопроводу Уренгой-Помари-Ужгород. Саме цим шляхом вона перекачує свій газ до Європи. З метою покарання України за всі минулі та майбутні гріхи в Череповці Вологодської області урочисто спаяно перший стик труби Росія – Балтійське море – Німеччина.

За матеріалами інформагентств та наших кореспондентів

ЗВІДКИ РОСТЕ ДОНЕЦЬКИЙ СЕПАРАТИЗМ?

У Донецькій області проживає 4 825 563 чоловік, у тому числі в містах – 90,3 % мешканців. Національний склад населення за даними перепису 2001 р.: українці – 56,87; росіяни – 38,22 %; греки – 1,6 %. Кількість осіб інших 130 національних меншин складає менше 1 %.

ОСВІТА

На Донбасі в дореволюційні часи шкільна освіта велася в основному російською мовою.

Українізація розпочалася з 1 січня 1923 р., що передбачалося планом відділу народної освіти Донецької губернії. До цього в нас нараховувалося всього сім українських шкіл. За один 1924 р. кількість українських шкіл зросла до 181, в них працювало 546 викладачів української мови. Вже 1932 р. в Донбасі із 2239 загальноосвітніх шкіл 1769 були з українською мовою викладання, що становило 79 % шкіл, а 207 працювали російською та російсько--українською мовами.

Період українізації на Донеччині припинився з призначенням у січні 1933 р. П. Постишева секретарем ЦК КП(б)У і самогубством керівника народного комісаріату освіти М. Скрипника, уродженця Донеччини. Почалося зросійщення.

У 1945–1946 н. р. кількість українських шкіл уже становила 66 %. На переломі 1960–1970 рр. у Донецьку закрили останню українську школу.

Процес зросійщення припинився з прийняттям Закону УРСР "Про мови в УРСР". На цей час із 1217 шкіл Донеччини з українською мовою навчання лишилося тільки 105 або 8,7 %.

Згідно з цим законом, розроблена Державна програма розвитку української та інших мов до 2000 р., а на її виконання Донецьким облвиконкомом 10 квітня 1991 р. за № 135 прийнята обласна Програма для запровадження української мови в усіх сферах життя на Донеччині. Законодавче забезпечення цього процесу підсилилося ст. 10 Конституції України від 1996 р. та Рішенням Конституційного Суду України щодо тлумачення ст. 10 Конституції від 1999 р. та іншими законами України. Однак Програма була повністю провалена: тільки 14% учнів області навчались українською мовою замість передбачених 51%.

Це сталося з вини тих органів державної влади та місцевого самоврядування, які приймають на сесіях антиконституційні рішення про державність російської мови на своїх територіях російської мови. До речі, усе це здійснювалося під керівництвом Вадима Чупруна (на той час голови Донецької обласної ради), знову призначеного (уже Віктором Ющенком) головою Донецької ОДА в лютому 2005 р.!

Після прийняття Конституції України Донецькою обрадою 21.03.1997 р. було повторно прийнято рішення про державність російської мови на території області, яке скасовано в 1998 р.

І знову під час виборів у 2004 р. прийнято таке ж рішення (голова обради Б. Колесников), яке й досі не скасовано. Позов до суду подано обласними організаціями Всеукраїнського Комітету оборони прав людини та ВУТ „Просвіта" ім. Т. Шевченка, розгляд якого свідомо блокується головою Ворошиловського райсуду Донецька В. Івашурою.

Сьогодні в області – 1139 навчально-виховних закладів. І тільки 29,5 % (а в Донецьку – 17,1 %, в Маріуполі – 14,7 %) школярів Донеччини навчаються українською мовою в 249 українських школах, 412 школах, що мають вигаданий шовіністичними держслужбовцями "статус школи з українською мовою навчання", та 955 українських класах 268 російських шкіл. Педагоги ж 210 шкіл навчають дітей виключно російською мовою!

Злочинним є відкриття шкіл нового типу, як правило, з російською мовою навчання. Наприклад, із 65 гімназій і ліцеїв області (відкритих уже в незалежній Україні) українською мовою працюють тільки 11! Навіть ліцей "Ерудит" Головного управління освіти й науки (начальник В. Тесленко) був відкритий у 2001 р. з російською мовою навчання.

І зовсім не витримує критики ліквідація в 2003 р. школи № 36 Ленінського району Донецька з українською мовою навчання, в результаті чого діти, наприклад, голови шкільного батьківського комітету Людмили Кондракової вже другий рік змушені навчатися російською мовою в російській школі № 60.

У 29 вищих навчальних закладах області, за винятком Донецького національного університету, предмети викладають в основному російською мовою. Незрозуміло, чому Донецькому технічному університету надано статус національного, якщо в ньому немає жодної групи, в якій навчання велося б українською мовою?

КУЛЬТУРА

Аналогічні процеси відбуваються і в культурі. Із п'яти державних театрів області чотири – російські, й тільки один має статус українського, де 15,7 % вистав йдуть російською мовою. Цей театр виник у 1927 р. як український театр робітників Червонозаводського району Харкова. Основу трупи склали актори славнозвісного театру "Березіль". У 1933 р. він переїхав до Донецька і працював до 50-х років українською мовою. Потім перейшов на дві мови, а далі став практично одномовним – російським. Сьогодні з 30 вистав репертуару театру 11 – це вистави української класичної драматургії, 19 – світова класика і сучасна українська драматургія. Щодо відвідування цього театру: в 2004 р. його вистави відвідало понад 195 тис. осіб, у той час як вистави решти чотирьох (російськомовних) театрів – 168 тис. 500 чол. Завантаженість зали в українському театрі складає 84,1 %, а в російських – 39,8 %. За творчими й економічними показниками – це кращий український музично--драматичний театр у країні, що є підставою для присвоєння йому статусу національного.

Усі дорогі російські шоу, інші масові культурні заходи, робота в клубах, бібліотеках, музеях, парках відпочинку тощо ведуться в основному російською мовою. Дитяча обласна бібліотека названа іменем Кірова, а обласна бібліотека й досі ще імені Крупської...

РЕЛІГІЯ

В області діє понад 500 парафій УПЦ Московського патріархату; 77 – УПЦ Київського патріархату; 23 – УГКЦ; 7 – Римо-католицької церкви. Усього 49 різних конфесійних напрямів. Священики Московського патріархату мають потужну підтримку від керівництва області.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

У Донецькій області штучно створено умови для перешкоджання доступу мешканців до газет, журналів та іншої періодики українською мовою.

Майже 1000 найменувань, за винятком єдиної україномовної газети "Донеччина" та деяких районних газет, друкуються російською мовою. І особливо вражає, що вже теперішньою владою в другому–четвертому кварталах зняті передбачені обласним бюджетом кошти в сумі 43 230 гривень на передплату бібліотекам і школам області єдиної українськомовної газети, в той же час із обласного бюджету виділено 800 000 гривень на підтримку трьох російськомовних газет: двох комерційних - "Новости Донбасса" та "Вечерний Донецк" і газети обради та ОДА "Жизнь", які виходять російською мовою.

Крім того, в кіосках Донеччини та поштових відділеннях області є широкий вибір всеукраїнської друкованої продукції російською мовою, наприклад, "Бульвар". А ті газети, що друкуються двома мовами, наприклад "Голос України", представлені тільки в російському варіанті. З газет, що друкуються українською мовою, в кіосках є у дуже обмеженій кількості тільки "Шлях перемоги".

Із 1 липня в кіоски ТОВ „Союздрук" та на поштові відділення області почали щотижня надходити понад 1000 примірників газет "Слово Просвіти" та "Нація і держава". Але, на превеликий жаль, на прилавках кіосків і рекламних щитах поштових відділень ці газети не з'явилися. Відбувається тотальне приховування кіоскерами та працівниками поштових відділень цих видань та подальше їх списування.

Близько 100 комерційних теле- і радіокомпаній ведуть свої передачі виключно російською мовою, порушуючи умови ліцензування і чинне законодавство.

Мова реклами, вивісок, назв вулиць, проспектів, провулків, майданів, магазинів, районів, міст тощо – російська.

Державні посадові особи області не послуговуються державною мовою, а на вимогу дотримання чинного мовного законодавства, наприклад, головою Донецької ОДА В. Чупруном, це питання було поставлене на голосування зали, в якій він, звичайно, одержав підтримку.

Отже, де-факто російська мова на території Донеччини стала єдиною державною мовою, а українська не зайняла належного місця як основа суспільно-політичного, культурного й духовного життя.

Ось звідки і росте сепаратизм на Донеччині!

Марія ОЛІЙНИК, заступник голови КУН, м. Донецьк

КРЕМЛІВСЬКА ПРОЕКЦІЯ НА УКРАЇНСЬКЕ ПОЛЕ?

Передвиборна кампанія стартувала. Прогнозувати результати парламентських виборів сьогодні беруться всі – від провідних політиків, політологів і соціологів – і до пересічних виборців. При цьому багато хто жалкує за тим, що „помаранчева команда" розкололася. Однак будьмо реалістами і не шкодуймо за тим, що було. Розбитого горщика – в силу низки причин – уже не склеїти. Принаймні до виборів. Набагато цікавішим є той сценарій розвитку подій, який нас очікує після 26 березня наступного року. Президентській команді потрібно готуватися до нього, аби не опинитися в обозі, в ролі статистів.

Ослаблена президентська влада, розширені повноваження прем'єра і багато в чому непередбачуваний парламент, в якому жодна з політичних сил не матиме очевидної переваги – ось так, здається, може виглядати громіздка будівля української влади після вступу в дію конституційної реформи.

Знову, як і в інші вузлові моменти нашого суспільного життя останніх років, на поверхню випливає тема політичної реформи. Стосовно цієї болячки можна висловитися так: що скоро робиться, те сліпим родиться. Уже всі, здається, починають розуміти, яку небезпечну загрозу таїть в собі ця авантюра, нібито покликана сприяти демократизації суспільства. Народжена свого часу в надрах кучминської адміністрації трьома великими „демократами" – Морозом, Симоненком і Медведчуком після того, коли стало зрозуміло, що Леонід Данилович не має шансів отримати третій президентський термін, ця міна сповільненої дії після впровадження цілком може виступити в ролі потужного детонатора суспільно-політичних деформацій. Ослаблена президентська влада, розширені повноваження прем'єра і багато в чому непередбачуваний парламент, в якому жодна з політичних сил не матиме очевидної переваги – ось так, здається, може незабаром виглядати громіздка будівля української влади, яка скоріше нагадуватиме човна з „пасажирами", котрі з усіх сил дружно та інтенсивно розгойдуватимуть його на різні боки.

Виходячи з цього, дивують заяви щодо необхідності обов'язкової консолідації „Нашої України" і блоку Юлії Тимошенко, які час від часу лунають з вуст деяких політиків, в тому числі окремих „польових командирів" Майдану. Хіба незрозуміло, яку неодмінну умову для консолідації виставляє Юлія Володимирівна? Так, вона хоче для себе виключно посади прем'єр-міністра, і очевидно що ні до яких інших компромісних рішень не пристане. Про це пані Юлія відверто і промовисто заявила зокрема на Майдані під час недавнього відзначення річниці Помаранчевої річниці. Президента ми вже обрали, тепер обираймо канцлера! – ось таким був лейтмотив її виступу. При цьому навіть для годиться не робилося таїни з того, хто ж, у відповідності з задумом лідери БЮТ, має бути тим самим „канцлером". Звичайно ж, сама Юлія Володимирівна. Але ж шановна пані, очевидно, щось переплутала – йдеться про парламентські вибори, а посада канцлера – то взагалі не для України.

Крім того, пам'ятаємо, що пані Тимошенко ще зовсім недавно сиділа в прем'єрському кріслі. І чим, якими помітними досягненнями ознаменувалися часи її керування урядом? Хіба що постійними телевізійними запевненнями про те, що, мовляв, життя в Україні, стає все кращим і веселішим, а показники наші на всіх напрямках ростуть нестримно, ніби на дріжджах. А ще ті незабутні місяці запам'яталися культпоходами урядовців на ковзанку, до театру і, здається, на футбол. Тим часом трудящі чомусь ніяк не могли ідентифікувати подібного зростання зі своїм окремішнім життям. Мабуть, стало ліпше жити сусідові, а не мені? Очевидно, так думав кожен, хто слухав бадьорі, сповнені невимовного оптимізму заяви життєрадісної прем'єрки. Економічні ж показники з кожним місяцем її вмілого „керування урядом понуро" і неухильно повзли донизу, що згодом закономірно почало викликати суспільні ремствування на „помаранчеву" владу і значною мірою стало причиною значного падіння рейтингу довіри до Президента, з яким електорат найбільше пов'язує теперішню владу. Тимошенко ж при цьому вчасно „умила руки", перевівши стрілки на свого недавнього „шефа".

Після впровадження в дію т.зв. політичної реформи повноваження прем'єра істотно зростуть. Невже хтось думає, що, у випадку призначення Юлії Володимирівни на цей пост, її політичні апетити стануть скромнішими? Яка свята наївність, або ж – лукавство і лицемірство. Невизначеність з майбутніми повноваженнями керівників держави несе в собі небезпеки протистояння і непростих, драматичних з'ясувань взаємин між окремими гілками влади. Однак якщо до цього ще й додати наявність амбітного прем'єра і норовливого різновекторного парламенту, тоді у подібному випадку країну можуть очікувати кризи, порівняно з якими весняна проблема з нафтопродуктами чи перманентне зростання цін виглядатимуть схожими на дитячі забави.

Не варто при цьому забувати і про російський чинник в діях окремих українських політиків, яким вони, поза всякими сумнівами, намагатимуться скористатися. Поїздка Тимошенко і її кремлівські зустрічі, як відомо, завершилися скасуванням судових претензій до неї з боку російської влади. Здавалося б, з чого це? Може, за темними кремлівськими шторами велися розмови і лунали обіцянки, про які ми нічого не знаємо? І чи настільки випадковим співпадінням можна назвати появу, принаймні в Криму, біг-бордів, на яких від імені Юлії Володимирівни сповіщається про необхідність тісної дружби з „братнім російським народом". А ще на тих плакатах, на тлі зображення Юлії Володимирівни, українські і російські моряки дружно крокують до якоїсь спільної мети. Тим часом з боку Тимошенко останнім часом зовсім не чутно заяв щодо її бачення взаємин України з НАТО та Євросоюзом, а ряди її фракції поповнюються бізнесменами з колишнього оточення Кучми.

Отож – можливо, декому потрібно зняти помаранчево-рожеві окуляри, і тоді багато що постане в іншому світлі, близькому до реального зображення?

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ

БУДЬТЕ ПИЛЬНІ

ГАЙВОРОННЯ

У Донецьк на крилах газети «Любимий город» безкоштовним накладом 50000 примірників прилетів ще один імперський птах – „Патриотическое объединение Родина Восток». Що ж це за патріотичне об'єднання таке, якщо для нього Батьківщина – це тільки «Восток»?! Що ж це за патріоти, для яких не існує України?! Звідки ж вони прилетіли, і чому хочуть звити свої гнізда саме в Україні? Хіба не знають, хіба не чули, що справжні патріоти кажуть: „Схід і Захід – разом! Досить роз'єднувати нас!"? А псевдопатріоти діють за принципом: „Розділяй і володарюй!" Вони закликають „За правду і порядок!" і водночас підштовхують народ до розколу, до протистояння. А їхнє гасло «За родной язык»?! Це за який же рідний?! Звичайно, за російський! На Донбасі, при більшості етнічних українців, мешкають люди 136 національностей, і кожен має свою рідну мову. Ми – громадяни однієї держави України. Нас усіх, за Конституцією, повинна об'єднувати державна українська мова! Чому ж "Родина Восток" захищає тільки ту мову, яку з XVII ст., тобто протягом 400 років, російська та радянська імперії нав'язували Україні?! Ми вже не замислюємося, чому тут, на Донбасі, де всі добре розуміють українську мову, в містах розмовляють, за незначним винятком, імперською. А тому, що ми так звикли, так нас привчили.

Спекулюючи на псевдопатріотизмові і мріючи відірвати Донбас від України, такі небезпечні видання, як «Любимый город», виконують завдання політичних спекулянтів, і спрямовані вони проти українського народу.

Упродовж 14 років незалежності ніхто за це не відповів! Чому?! А тому, що панують старі властителі, звичаї, мірки, а ще... страх. Якби мільйонні кошти, які витрачаються на видання російськомовної преси, котра руйнує Україну, йшли на її відродження... Але тому недруги так і бояться, так топчуть українську мову, що вона має силу на своїй українській землі.

Мова повинна об'єднати весь народ. А зернятка правди ростуть, їх вже не зупинити. Хоч нема для них повної волі ні на телебаченні, ні в пресі Донбасу, ні в школах, ні у вНЗ, ні в кіно, ні на майдані. Але вони все одно ростуть, тому що Донбас – це їхня, українська земля, яка каже: «Схід і Захід – разом»!

Л. КУЩ, м. Донецьк

ЛАВИ НАЦІОНАЛІСТІВ ПОДВОЇЛИСЯ

Нещодавно в Чернігові відбулася звітно-виборна конференція ОО КУН. У її роботі взяли участь делегати з 12 районів області. За останній період завдяки пожвавленню діяльності націоналістів на місцях у селах області утворено 12 нових первинних осередків. За цей же час на Чернігівщині лави КУН зросли більше ніж у два рази.

Учасники конференції переобрали своїм ватажком Валерія Рябченка.

Конгрес-інформ.

ПИШЕ ГРИНЬ З ГОРБАТОГО ПОТОКУ

Вітаю Вас, пане редакторе!

Просив мене написати до Вас наш учитель фізкультури. Він цікавиться, чому:

якби вчитель кілька днів не був на роботі, то йому, в кращому разі, не нарахували б за ці дні зарплату й оголосили догану, а в гіршому — вигнали б з роботи. А депутати ВР можуть тижнями не бути на засіданнях, і їм — нічого. Звягільський два роки був у бігах, але йому за цей час навіть депутатську платню нарахували;

якби вчитель спізнювався на уроки та приходив на них і йшов з них, коли захотів, то як би до цього поставився директор школи? А депутатам чомусь можна ходити на засідання, а можна не ходити; якби вчитель на педраду прийшов з дудкою і гудів, як комуністи у ВР, щоб не було чути виступів, то що б йому за це сказали, і чому нічого не кажуть за це депутатам-комуністам?

якби вчитель побив іншого вчителя, як Вітренко з Марченком Мовчана, то чим би це для нього закінчилося?

якби вчитель на уроках мовчав, як деякі нардепи, що роками не розтулять рота або ж тільки кажуть: «Прашу пєрєдать слова таваришу Сіманєнка» – чи комусь іще?

якби вчитель так писав конспекти уроків, що треба було б майже кожен конспект знову або й кілька разів переписувати, як у ВР пишуть закони про внесення змін до законів про внесення змін до законів про внесення змін до законів?

Ще питає фізкультурник, чому за халтурну роботу депутат отримує квартиру в Києві, дістає таку платню, як міністр, його пільгами користуються діти, жінка і навіть її мати, тобто теща, і матиме той депутат пенсію більшу, ніж усі пенсіонери нашого райцентру разом узяті.

Він просив також, аби Ви, пане редакторе, дізналися, чому це так є, а як Вам не скажуть, то довідайтеся, як стати депутатом. Шофер, який возив голову колгоспу, каже, що для цього треба багато мати в кишені, бо місце в списку до ВР коштує від 3 до 15 мільйонів баксів. Тому депутати перебігають із фракції до фракції і голосують так, як це їм вигідно, бо потрібні гроші на місце. А що депутатові треба мати в голові, то шофер сказав, що цього навіть у лазні не видко. То хіба у п'яних, що в голові, то на язиці. А в депутатів на язиці все те саме: благо народу і захист національних інтересів. Цікаво, який народ і чиї інтереси більшість із них мають на увазі?

Наш учитель фізкультури дуже захотів стати нардепом ВР, бо він і фірмою вініків керував, і на заробітках у різних краях бував, але такої лафи, як у депутатів ВР, ніде не бачив!

З пошануванням
Гринь ВОЛОХАТИЙ

P. S. Ми би спитали, чи все це правда, у свого нардепа, але не бачили й не чули його (навіть по радіо) ще від виборів 2002 року.

нація і держава
13.12 – 19.12. 2005 р.

ПОЗИЦІЯ

ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО:
“ЗА ПЛАТУ ВИ ЗАКОХАНІ В ІДЕЮ...”

Двомовність у незалежній Україні, а тим більше спроба поставити російську на рівень державної – то жирно вгодований абсурд доживаючо-стухлої пам’яті колишніх правителів, „московських намісників” київського політичного делікатесу.

Саме тому нам потрібно зберегти недоторканність, чистоту української мови. Причому не тільки зберегти, а любити і плекати її так, як це уміли незабутні Максим Рильський, Володимир Сосюра, Василь Симоненко...

До речі, свого часу я, восьмикласник, разом з черкасько-чернівецьким поетом Миколою Рачуком виявив у клозеті, де вже були нашпилені варіанти доносу на щойно одійшлого і геніального 28-річного Василя Симоненка, один з віршів поета. Його я зберіг до сьогодні й пропоную вперше для друку на шпальтах саме „Нації і держави” без поправок і змін. Сподіваюся, читачі проймуться цими стурбованими рядками дорогого й близького кожному з нас соловейка українського слова.

Обмивши губи
в нарзані чи каві,
Дожовуючи
свіжий бутерброд,
Ви стоїте, великі й величаві,
І любите Вітчизну і народ.

Ви знаєте його
насущні думи,
Його тривоги берете
в серця,
Коли постоїте
у черзі за костюмом,
Затиснувши в долоні гаманця.

Ні, ви не блазні,
ви – не лицеміри –
Нікчемного
презирством не убить,
І свій народ ви любите
без міри,
Коли у міру вигідно любить.

За плату ви закохані в ідею,
І зморшки морщите
на ситому чолі,
Кому ж ви служите,
приручені Антеї,
Відірвані
від матері-землі.

Хоч раз почуйте,
грамотні руїни,
Як обіпершись вітрові
на спину,
Кричить Тарасова Гора:
„Нема на світі України,
Немає другого Дніпра”.

Михайло САЧЕНКО, поет, кінорежисер, лауреат Міжнародної премії ім. Амброда Бірса

Я – ОСЕТИН І УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІСТ

Недруги твердять, що начебто весь Схід і Південь України — російськомовні. Щоб штучно створювати „підстави” для таких побрехеньок, русифікатори йдуть на всіляку брехню.

Якщо звернемося до останнього перепису населення в Україні, на основі якого українофоби хочуть розділити нашу націю, то відразу кидаються в очі помилки, неякісна праця та несумлінність (якщо не сказати більше) тих, хто повинен був кваліфіковано і неупереджено проводити перепис. На мою думку, у бюлетені мали би бути такі пункти:

Прізвище, ім’я, по-батькові громадянина України.
Дата, рік і місце народження.
Національність.
Чи володієш державною мовою?
Якою іще володієш мовою?
Номер і серія паспорта.
Теперішнє місце проживання.
Підпис особи. І все!

Натомість у бюлетень, що використовувався в ході останнього перепису, вписувалися такі дані про особу, які перепису не стосуються.

Людина, яка здійснювала перепис на моїй вулиці, навідалася до мене за декілька днів до офіційної дати перепису. Поставила кілька запитань мені і моїй рідні, записала відповіді в зошит і пішла. А в офіційний день, коли мала ходити з бюлетенями, її не було. Так і невідомо, які дані було внесено про мене і моїх родичів до тих бюлетенів. А в тому, що там була неправда, я переконаний. І ось чому.

Я, Вадим Гобозов, за національністю – осетин, рідна мова – українська. Я є патріотом України, за духом і покликанням – український націоналіст. В Україну приїхав, коли мені було 2 роки. Так от, я зазначив, що є осетином, і мій брат з сестрою теж осетинці (всі ми мешкаємо за однією адресою). В офіційній статистиці перепису, опублікованій у районній газеті „Пирятинські вісті”, було зазначено, що в усьому Пирятинському районі мешкає тільки один осетин. І це при тому, що я, крім мене, брата і сестри, знаю ще одного осетина, який назвався осетином під час перепису. Виходить, у м. Пирятині на той час проживало принаймні чотири осетини. А в статистиці — тільки один. А де ще три? Звісно, інших записали до інших національностей, швидше за все, до росіян, адже багато хто каже, що Північна Осетія перебуває в складі Росії, то й осетини є росіянами. Ось так.

А де гарантія, що багатьох українців – представників інших національностей не записали до росіян? Так само і з мовою.

Тому пропоную Президентові України Вікторові Ющенку як керівнику держави розробити законопроект про „Перепис населення в 2006 році” і прийняти його як закон у Верховній Раді вже цього року. Можливо, такий закон став би альтернативою дискусії з надуманого питання про мову.

Вадим ГОБОЗОВ, м. Пирятин, Полтавська область

ПРО ПАТРІОТИЗМ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ТОМЕНКІВСЬКИЙ

Випадково потрапила мені до рук стаття Миколи Томенка “Сучасний український патріотизм, або Як об’єднати Україну” , надрукована в “Урядовому кур’єрі” 16 вересня цього року. Автор пише: “Після перемоги помаранчевої революції в Україні склалися унікальні умови для завершення творення української політичної нації”. А що ж таке “політична нація”? Гортаю академічні словники – жодного слова щодо цього. А що скоїлося з українською етнічною нацією? Чому вона, на думку автора, не в змозі об’єднати і консолідувати українців?

Виходить, за М. Томенком, що українській еліті не варто повертатися до національних духовних джерел Т. Шевченка, І. Франка, Л. Українки, С. Єфремова, М. Міхновського, І. Огієнка, А. Шептицького і тисяч їхніх духовних послідовників, а шукати якоїсь іншої ідеї для об’єднання української нації, оскільки (цитую) “позиція з основним гаслом “патріот – це той, хто розмовляє виключно українською мовою, шанує Т. Шевченка і національну культуру, була і залишається неприйнятною для сприйняття всією країною.” То що ж це за ідея така, яку шукає сучасна українська національна еліта? Розібратися в суті проблеми допомагає інша цитата зі статті: “Якщо буде віднайдена формула національного порозуміння, в межах якої патріот Донеччини і патріот Галичини зможуть сказати: „Ми знаходимо себе у великій країні, де шанують мій патріотизм і патріотизм інших, – це буде суттєвим кроком на шляху до виконання завдання об’єднання української нації”.

Але ж таку формулу, як мені здається, уже знайдено. Донецька еліта гарненько випередила київську. Тамтешні патріоти, в особі Кушнарьова, Януковича і К° запропонували Україні федеральний устрій. То чому ж “помаранчеві” однодумці Томенка їх не підтримали?

А справа в тому, що обійтися без національної мови, без пошани до національної культури, до Т. Шевченка можуть лише ті “українці”, котрі через різні обставини добровільно зреклися тих духовних цінностей, замінивши їх чужими. Їх можна вважати українцями умовними, територіальними. Тому, ясна річ, їхній патріотизм (якщо такий є) – локальний, територіальний і відрізняється від справжнього, як озерце від моря і не має нічого спільного з патріотизмом національним.

Для українського патріота Вітчизною в усі часи була тільки Україна – земля в її етнографічних межах, народ, який на ній живе, об’єднаний єдиною мовою, культурою, звичаями, релігією та традиціями. Лише тому чотирьохсотлітнє перебування в умовах бездержавності, постійного національного гніту, асиміляції та терору не дозволили зникнути національній свідомості українців. І лише невпинна боротьба всього нашого народу під прапорами ідеї національного визволення та об’єднання в єдиній, незалежній, соборній державі творила передумови його національного виживання. Останнє століття найкраще віддзеркалює це незмінне стремління та волевиявлення. Воно було придушене і потоплене в крові мільйонів представників українського етносу. Протягом сімдесяти років тільки московським комуно-фашистським режимом було знищено третину найсвідомішого українського етносу. Чи знають про це сучасні українці різних регіонів? За даними соціологічних досліджень, для 60% мешканців східних областей ім’я М. Грушевського невідоме, і навіть 40% киян не можуть сформулювати думку про голову Центральної Ради. І це лише завдяки тій „національній академічній еліті”, котра свідомо чи мимоволі набивала людям голови імперсько-більшовицькою історією-маячнею, творячи „радянську націю”. І немає нічого дивного в тому, що тим відсоткам набагато легше сформулювати свою думку щодо імперських царів, цариць, ленінсько-сталінських сатрапів... Тому так неоднозначно сприймаються в різних регіонах України постаті С. Петлюри і С. Бандери. Нав’язана українцям Москвою “Родіна” з її географією та історією, з її державцями, героями, “отєчєствєнними войнамі” та революціями, зуміла вимести з понять своїх “молодших братів” все українське. Російська імперська анафема гетьману Мазепі лягла на весь процес визвольної боротьби за свободу України, за її національну державність. Її, цю святотатну отруту, ще й досі не виведено дочиста зі свідомості українства, та й не тільки. Очиститися від неї – першорядне завдання оновленої української нації.

Пан Томенко мав би знати, коли, де і чому “ми билися з ляхами, за що ми різались з ордами, за що скородили списами московські ребра...” Хіба оті кровопролитні війни велися не за волю ВСЬОГО українського народу, не за “етнокультурні”, “мовні” складові національної ідеї? А ось тепер вони, на думку екс-віце-прем’єра, „виявилися найбільш вразливими” для сучасних “політичних” українців, стали „фактором, який більше розділяє їх, аніж об’єднує”. І він вважає такий стан непоправним статусом-кво. Але, слава Богу, такої думки далеко не всі українці.

За п. Томенком, у козацьку добу „етнокультурні, мовні складові загальнонаціональної ідеї” не мали істотного значення. І лише завдяки тій обставині, мовляв, вдалося об’єднати козацтво зі своїм народом у боротьбі за соціальну і національну свободу. А ось С. Петлюра з “більш поміркованими” М. Грушевським та В. Винниченком не врахували того, – наголошує Томенко.

А що вже говорити про ОУН, С. Бандеру і бандерівців? Адже вони ніколи не визнавали своєю вітчизною не тільки СРСР, але й Австро-Угорщину, Польщу, Чехословаччину чи Румунію, хоча багато з них народилися в тих європейських державах з режимами певно що ліберальнішими, ніж в СРСР.

Вітчизною мельниківців, бандерівців, бульбівців – усіх націоналістів – була завжди і незмінне лише одна, єдина бездержавна Україна – земля з її народом, розірвана сусідами – загарбниками і поневолювачами. І лише до неї плекали вірну любов українці-патріоти всіх історичних часів. Оскільки лише національна держава була гарантом вільного існування і розвитку нації, кожен бездержавний народ намагався її поневолити для себе.

Історія України від початку XV ст. – це події, стрижнем яких була безперервна визвольна боротьба за відновлення своєї втраченої державності. І хоча ОУН-УПА не були в тій боротьбі піонерами, а лише послідовниками знаменосців великої ідеї мазепинців, петлюрівців та Січових Стрільців – їхня мета була скріплена заприсяженою постановою: “Здобудеш Українську державу або згинеш у боротьбі за Неї!” І вони здобували її з геройською посвятою.

То чи є сенс тлумачити замученим сумнівами дослідникам, чому всі державні займанці українських земель, а московські комуно--фашисти особливо, люто ненавиділи ОУН?

Констатуючи дані соціологічних опитувань про те, що лише близько 40% мешканців України спілкуються українською мовою, решта – російською або обома мовами, п. Томенко не згадує про історичні причини такого ненормального явища. І не треба лукавити, оскільки в побуті громадяни України послуговуються не двома, а щонайменше дванадцятьма мовами. І це цілком нормальне, правове явище. Воно нікого не дивує і не дратує. Інша справа, коли державні законодавці, всупереч Конституції, принципово ігнорують державну мову, символіку, честь нації, демонстративно послуговуючись “язиком” сусідньої держави. Такої свавільної демократії не толерує в себе жодна влада в світі. Таку поставу української влади не назвеш не те що патріотичною, але й по-громадянськи шанобливою до держави і народу, якими вона управляє.

Національний патріотизм – потреба не для шлунку, а для серця. Для українських націоналістів єдиною і незамінною Вітчизною до 1991 р. була окупована державами-сусідами етнічна українська земля. І хоча багато із них родилися і виростали під юрисдикцією тих пануючих держав, жоден із них не дарував їм своєї патріотичної вірності.

Тож Томенкові концепції „великої і малої вітчизни, великого і малого (територіального) патріотизму, політичної нації” та інші теоретичні комбінації, як і ідеї згаданого ним польсько-українського монархіста Вацлава – В’ячеслава Липинського, нагадують нам часи УНР, її політиків, їхні порожнинні міжусобні котурни, що ослабили політично і мілітарно молоду державу, довівши її врешті-решт до повного розгрому.

Не територіальні відмінності поділили наш нарід. Не мова, не релігія і не економічна диференціація окремих регіонів держави. Роз’єднав нас світогляд, насаджуваний російськими імперськими чинниками через фізичний і духовний терор. Такими ми прийшли до 24 серпня 1991 року.

Тому Томенкова формула “нового патріотизму” з принципом: “Україна – держава для ВСІХ громадян” нагадує мені вірш Олександра Олеся:

Чи не мати для нас і для всіх УНР –
монархіст ти чи лівий есер?
Друг чи ворог – шана одна!
І стоїть УНР, як корова дурна.

Гей, гей, як у нас... по “помаранчевій”.

Роман ПЕТРІВ, м. Миколаїв, Львівщина

ТЯГЛІСТЬ ТРАДИЦІЇ

МОЛОДЕ ОБЛИЧЧЯ КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Конгрес Українських Націоналістів і націоналістична ідеологія нині користуються великою зацікавленістю молоді нашої держави. Ці молоді люди формувались як особистості в незалежній українській державі, а тому переважно ототожнюють себе з Україною і прагнуть зміцнення і потужності нашої держави.

Конгрес Українських Націоналістів у своїх лавах об'єднує молодь, яка стоїть на засадах побудови української національної держави. Саме держава має захищати і відстоювати інтереси корінної української нації, — як внутрішні, так і зовнішні, а також забезпечити гідне місце для українців у світі.

Молодь в Конгресі, неформально об'єднана в молодіжну референтуру, яка є структурним підрозділом партії, найперше готує себе до розбудови нашої держави. Якраз на етапі державотворення перебуває наше суспільство сьогодні. Це є так звана третя фаза української революції, про яку писав провідник ОУН(р) Степан Бандера у своїй статті „Три фази української революції". Ця фаза передбачає найважливіше – побудову такої держави, в якій етнічним українцям і українському народові, незалежно від політичних переконань, буде житися найкраще.

Виходячи з цього, діє молодіжна референтура Конгресу Українських Націоналістів, де молодь вишколюється і набирається організаційного досвіду. Це вишкільна структура партії, в якій молодь виховується на основі ідеології українського націоналізму, а основною тезою є служіння інтересам української нації. Робота з молодими конгресівцями поділяється на дві вагомі частини: інтелектуальне та фізичне вишколення. Фізичне вишколення проводиться в природних умовах переважно влітку на вишкільних таборах, що їх проводить Конгрес, і устрій в яких організовується на основі традицій організації і структурної побудови ОУН-УПА. Молодь на вишколах фізично гартується, діє командно, підпорядковується розпорядженням. Це виховує повагу до керівництва в дружній атмосфері, яка завжди витає серед усіх без винятку таборовиків. Також молодь отримує знання з націоналістичної ідеології, переймає в старшого членства досвід проведення різних акцій та участь у виборчих кампаніях. Саме така робота з молоддю ведеться на перспективу для створення кадрового потенціалу майбутніх розбудовувачів української держави, які в майбутньому, працюючи на різних гілках законодавчої та виконавчої влади, спільними командними діями піднесуть нашу державу до гідного рівня в світі. Сьогодні ми вже маємо перші приклади. Так, Олесь Вітряний очолює Хмельницьке обласне управління в справах сім'ї, молоді та спорту. Володимир Ткач очолює Тернопільське обласне управління внутрішньої політики. Свого часу вони очолювали молодіжну референтуру Конгресу Українських Націоналістів. Побажаємо їм наснаги з утвердження і розбудови української національної держави.

Сьогодні ми стоїмо перед черговими виборами. Я впевнений, що багато наших друзів стануть депутатами різних рівнів і створюватимуть таке законодавче поле, при якому українська нація буде найкраще розвиватися, та працюватимуть над створенням сприятливих умов з наповнення нашої держави національним змістом.

Василь Попович,
Голова молодіжної референтури КУН

КОЛИ Ж ПЕРЕМОЖЕ ПРАВДА?..

Ну як же це так: в Україні й досі користуються всіма благами ті, хто душив нашу волю, нищив нашу культуру і все українське? А ті, хто жертвував собою за Україну – досі в зневазі, злиднях і невизнані!..

Ще й сьогодні лідер комуністів „товаріщ" Симоненко в промові щодо визнання бійців УПА волає: „Ані ж убівалі нашіх людей!.."

Яких же це „наших"?.. Бійці УПА воювали проти німецьких, московських та інших окупантів українських земель. У „товаріща" Симоненка довгий та нівроку добре підвішений язик, але зовсім куца пам'ять. Те ж саме і в українофобки „пані" Вітренко. А тепер з'явився ще один „рятівник" України, такий собі Костусєв з гаслом: „С нами Бог и Россия..." Хіба то від розуму?

Я добре пам'ятаю, як в українських землях, які були під Польщею, люди очікували на прихід радянської влади. Тоді тюрми в Польщі були вщерть заповнені українцями, яким відбивали тіло від кісток. Тож люди будували арки із квітів, вітаючи прихід Червоної армії... Але потім, коли прийшла ця червонозоряна армія-„визволителька" і показала „нові порядки" і „нове життя", ті ж люди тікали в ліси і поповнювали лави УПА, щоб власноруч добувати волю для України й її народу. Над тією армією не було уряду, і ніхто, крім народу, її не утримував. До УПА ніхто нікого не мобілізовував і не гнав під прицілом автоматів у бій. Люди до УПА йшли самі, їх вела любов до Вітчизни.

Енкаведисти намагалися скомпрометувати цю армію. Самі одягалися упівцями і катували, грабували, убивали невинних людей. А незламним патріотам влаштовували пекло, щоб знищити! А тепер ще в якихось неіснуючих гріхах звинувачують. Таку платню мають патріоти за свою любов до Батьківщини...

Але що дивує і болить, так це те, що вільна Україна досі не спроможна захистити своїх героїв.

Володимир КАЛІЧКО,
м. Чернівці

КУН У ДІЇ

СИМВОЛ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

У Червонограді, що на Львівщині, нещодавно встановлено пам'ятник символу української нації Степанові Бандері. Автор пам'ятника – львівський скульптор, член Спілки художників України Василь Гурмак. Пам'ятник відкрили міський голова Ігор Чудійович, полковник УПА Василь Левкович-„Вороний" і голова Львівського крайового Братства Олесь-Дмитро Гуменюк. Освятили пам'ятник священики: УГКЦ – о. Мартин Хабурський та УПЦ КП – о. Михайло Низькогуз. Перед громадою виступили: І. Чудійович, Олесь-Дмитро Гуменюк, керівник Львівського центру національного відродження ім. С. Бандери Юрій Антоняк, від Червоноградської станиці Братства ОУН-УПА – Іван Вихор, від міської організації НРУ – Орест Романів, від міської організації КУН – Петро Кекіш, від молоді міста, об'єднаної в Пласт – Валентина Єременко.

У виступах наголошувалося, що життя і боротьба Провідника нації завжди слугуватимуть натхненням і дороговказом для українців.

Під звуки повстанських пісень, виконуваних співочою чотою міського Братства ОУН-УПА „Нескорені", до підніжжя пам'ятника лягли квіти.

Петро КЕКІШ,
голова Червоноградської МО КУН

...З того часу витекло море води. До неї сваталися багато хлопців, але в жодному з них вона не бачила того єдиного, того впертого... Вона кожному парубкові, з яким дівочила, подумки, прости Господи, малювала на лобі тризуб. Не пасував жодному. Через що і зосталася сама...

НЕСКОРЕНІСТЬ

Старенька хата зі ще старішою верандою. Перша – витриваліша, бо з глини, а друга – дерев'яна, геть трухлява і тримається купи лиш завдяки торішній фарбі, якою помальована до Великодня. На подвір'ї – перекошена криниця, обгороджена парканцем з хвірткою, теж перекошеними. Взагалі вся господа – перекошена. Дах на стодолі і коморі – латаний-перелатаний, давно зогнив, посипався. При першому-ліпшому вітрі куски бляхи чи того, що від неї залишилось, встеляють обійстя, як осіннє листя, такі ж коричнево-перезрілі, віджилі, непотрібні. За хатою – присілий в землю виходок, що нагадує собачу буду. Біля нього – скидане гамузом гілля з саду. Єдина доріжка, викладена рінниками, якраз і веде від виходку до хати. Глибока простолюдинська інтуїтивність підсвідомо посередністю рук з'єднала ці два цивілізаційно потрібні об'єкти. Є за суттю і важливіші будівлі, але не так конче необхідні.

Вглядаючись пильно в сільську господу, неважко помітити тонкі штрихи натури власника. Взяти хоча б паркан. В одного – похилений, в другого – "за боком", а тут, хоч і порідлий від старості, все ж підпертий, підв'язаний, одне слово, – нескорений вітром, дощем, часом. Далі – та ж бляха з даху, десятки разів розкидувана вітром і обов'язково, на один раз більше, за мізерну платню з невеличкої пенсії сусідським чоловікам, повторно прибивана. Теж – нескорена. Або підлога в сінях, щодня запуцьовувана брудним взуттям і щопередвечора до блиску вмивана.

Здавалося б, навіщо одній старій жінці так опиратися життю з його стихіями, брудом, швидкоплинністю? А можливо, цей опір і є найвизначнішою ознакою того ж життя. Збоку глянувши, скажуть, що мучиться стара, бідує. Вони скажуть, а вона так не думає. Одна-однісінька – ні родичів, ні дітей, але так не думає. Раз Господь її ще не покликав, то й не пора, мабуть.

Вчора поштарка принесла пенсію і газету – знала коли, бо ж субота сьогодні, а завтра неділя. Зранку піде до церкви, по службі ще трохи попліткує з жінками і – додому. Не тримає ніякої худоби, лиш має півня і трійко курок. Отож, часу вільного достатньо. Цікаво сказано – вільний час. Для чого він людині, котра й невільного часу не має? Це – неначе знущання, натяк на непотрібність. Ось нині півдня ходила садом. То обіпреться на грушку і щось довго думає, то гілля сухе позбирає і несе на купу. З неї тепер такий робітник, як "мокре горить". Вже б заспокоїлася, та той внутрішній стрижень нескореності рухає старечим тілом, немов промовляючи: "Не ставати, думати, переживати, бо зупинка, то – смерть". Що вона й робить.

Стало смеркатися, швидше б вечір, а там – до хати: засвітити настільну лампу, вдягнути окуляри і зануритися в газету, яка, мов місточок, що єднає її зі світом, крім, звичайно, людей. Але люди, сперечаючись, втомлюють, і не маєш вибору: бо хто прийшов, тому й рада. А з газетою в них зовсім інші стосунки. Вона, газета, звучить, мов музика на весіллі, а ти хочеш – танцюй, хочеш – слухай або не звертай на неї уваги.

Сьогодні та й, зрештою, як завжди, стара спочатку розгляне малюнки й фотографії, потому великі заголовки, далі поздоровлення, бо вони такі урочисті й приємні, як надія. Наостанок прочитає про померлих, тих, до яких за віком невпинно підсувається. Все подумки вгадує, як би їй про неї написали, коли її не стане, якби було кому. Старечі очі – вогниками серед попелу зморщок висвічують маленькі букви. З-під туго зав'язаної хустини пробився віночок сивини. Руки складені, мов у першокласника за партою. Охайний светер, чиста старенька спідниця – все до ладу, нічого зайвого, такий собі взірець старечої самотності.

Погляд ліпить слова, мозок в'яже з них речення, а душа, як неслухняна дитина, не хоче читати, а вигадує свою гру – без правил, без логіки, без стримку. Стара приймає умови гри і несеться на крилах душі п'янкими садами, місячними ночами своєї терзаної, мученої, бідованої – найкращої у світі юності.

Юність – це така пора в житті людини, котру – хоч стріляй, в'яжи колючим дротом, заточуй в неволю, трави псами чи задублюй морозами – однаково пригадується лише приємним, якого було всього кілька поцілунків, зате яких солодких і п'янких. Так і в неї. Вони зустрілися тих "сорокових", зустрілися тричі. Пригадує той час: в лісі – партизани, в селі -"яструбки". Він з тими першими, вона – під наглядом других, а поміж цієї напруги – їхнє тендітно-сталеве кохання. Мусили приспішувати, бо цього вимагали молоді серця і непевний час. Першої зустрічі розмовляли, другої – обіймалися, третьої – цілувалися. Далі вона була готова до всепоглинаючої хвилі почуттів, готова тілом і душею. Дівоча фантазія сотню разів вимальовувала ніч їхнього, по-дорослому справжнього, кохання.

Мали зустрітися суботнього, як нині, вечора. Прийшла на годину раніше, прождала півночі і самотня повернулася додому. До ранку її сповідали батьки, немов готували до причастя. Якби ж знали, що даремно, могли бодай виспатися. Вона відстоювала, в хаті, перше кохання, він захищав, в лісі, спільну ідею. Така юна, всотана з молоком матері нескореність.

Тої ночі "представники органів" робили облаву. А на ранок, мов коти спійманими мишами, "хвалилися" трофеєм. Люди – страшніші за звірів. Чому страшніші? Тому що притягнути під церкву подібних до себе, скласти їх в ряд – мертвих, понівечених, – ще й скликати решту живих, теж подібних до себе, щоб їх впізнали – таке найжорстокішому хижакові й на думку не спаде.

Вона стояла зі всіма довкола убієнних. Він лежав, з висіченим на чолі тризубом, і дивився холодно-блакитними очима на такого ж кольору небо. Її щось запитували – у відповідь мовчання. Всі мовчали, шкодуючи його рідних. На підворозі додому – зомліла. Батьки якось допровадили. Як прийшла до тями, то, не відкриваючи очей, почула мамині слова: "Шкода хлопця, такий молодий пішов спати". На що батько прошепотів: "Пішов спати, але не скорився". І обидва заплакали, тихо-тихо, бо в ті роки не голосили, тоді лиш мовчки, стиснувши зуби, не корилися.

Дочитувала газету, кваплячись. Спішила спати, бо він їй час від часу сниться. Одне лиш зранку тривожить: "Чи покохає він – молодий, вродливий, той, що так рано пішов спати, її – таку стару і немічну – там, на Небесах. Мусить покохати, адже вона достанку пронесе в серці той вогник, ту вічну українську іскорку – іскорку нескореності.

Ігор РИБЧИН, м. Тлумач

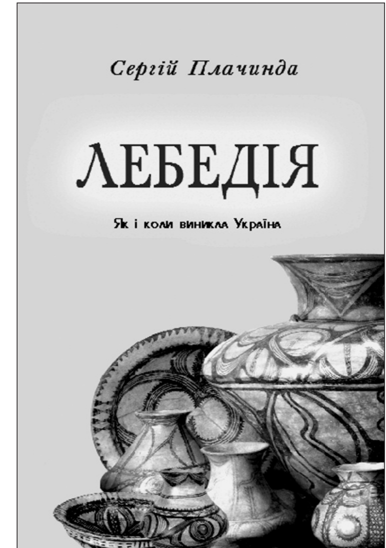
нація і держава
13.12 – 19.12. 2005 р.

З ГЛИБИН ІСТОРІЇ

„МИ, УКРАЇНЦІ, ТУТ БУЛИ ВІЧНО...”

Це назва з книги Сергія Плачинди „Лебедія”, що допіру вийшла в світ зусиллями Конгресу Українських Націоналістів.

Книга має інтригуючий підзаголовок „Як і коли виникла Україна” Вічне питання? Чи, можливо, автор поставив крапку над і?

– Ні-ні, говорить пан Сергій. – Я даю СВОЮ відповідь, не претендуючи на вичерпність, тим більше – на істину в останній інстанції...

Що ж демократично. Але читача не може не захопити „візитна карточка” видання, тобто – анотація: „Чи є на світі така країна, яка пройшла б семитисячолітній шлях свого розвитку – злетів і падінь, перемог і поразок, розвитку і занепаду; яка вже в давнину здобула б такий могутній цивілізований потенціал, що спородила інші народи, нації й мови, і котра б на різних етапах свого поступу мала б стільки назв як наш рідний край та його віддалені й близькі регіони: Оратта, Оріана, Кіммерія, Скитія, Сарматія, Пелазгія або Лебедія, Венедія, Етрурія, Тріада, Роксоланія, Антія або Оратанія, Україна-Русь, Козацька Держава, Україна. У книзі пропонується пройти шляхами зародження й розвитку української нації і державності...”

Гідно презентує книгу і вступне слово Голови Конгресу Українських Націоналістів пана Олексія Івченка. Наведу лише одне речення: „Книгу, яку ви тримаєте в руках, можна назвати вибухом у дослідженні зародження, формування і розвитку української нації як однієї з найстаровинніших націй світу”.

– Як ви пане Сергію, визначаєте жанр своєї книги?

– Історико-публицистичне дослідження. Тобто – есе. Жанр демократичний і водночас відповідальний: без аргументів есе може перетворитися в базіканину.

– З чого почалося дослідництво, заглиблення в історію України?

– Почалося з обурення. Так-так, мене глибоко обурив свого часу виступ Леоніда Кравчука яко кандидата на посаду Президента України – він сказав тоді буквально таке: „Україна ніколи не мала своєї державності”. Отакої, подумалося, а Трипільська держава? А супердержава Оріана, і далі – Кіммерія, Скитія, Сарматія, Антія аж до України-Руси і Козацької Держави?! Довелося гасити емоції й братись за перо, за дослідження, за джерела, за докази...

– А вони були?

– Хто шукає, той знаходить... На той час вже вийшла в світ „революційна” книга Валентина Даниленка „Енеоліт України” (1974 р.) де вперше в радянській історіографії стрілки міграцій трипільського народу III-II тисячоліть до н.е. спрямовані з півночі на південь. Тобто не хтось нам звідкись приніс культуру, а ми її несли з-над Дніпра і Десни в усі світи. Тобто Даниленко перший на основі археологічних даних показав шлях оріїв, котрі несли в світи хліборобську цивілізацію. А 1990 року в Україну надійшли з діаспори екземпляри фундаментальної праці Лева Силенка „Мага Віра”.

– На цю книгу багато критики...

– Так, україножери всіх мастей шаленіють при згадці про книгу Силенка „Мага віра” – адже він зреферував праці англійських та американських дослідників, які проголосили на увесь світ: саме на Україні V-III тисячоліть до н.е. приручили коня, винайшли колесо і плуга, саме тут, на Середній Наддніпрянщині, започаткувалася хліборобська цивілізація...

Карта англійських дослідників Роберта Макрама, Уільяма Крена і Роберта Макнійла («The Story of English»), на якій схематично зображено розповсюдження індо-європейських мов від Середньої Наддніпрянщини.

Великою подією на терені сучасної історіографії була поява праць молодого талановитого вченого-археолога, нині – академіка Юрія Шилова. Маю на увазі передусім його новаторську наукову розвідку „Аратта – держава трипільців” (1994). Одне слово, за 1995 рік я мав уже чітку концепцію: українська нація – яко першонація світу! – бере початок з глибини Мізинської культури (XVII-XV тисячоліття до н.е.)... Давні українці винайшли колесо, приручили коня, викували першого плуга (V-IV тис. до н.е.). За Трипільської доби утворено першу в світі державу Оратта (Аратта) – державу орачів. Увесь період розвитку Трипільської культури (V – перша половина II тис. до н.е. – тобто впродовж 3500 років!) був на диво мирним, щасливим, трудовим і, сказати б, творчим. Скажімо, керамічне мистецтво набрало масового явища: кожен двір ліпив глиняний посуд з національною орнаментикою... Лад – первіснокомуністичний (Ю.Шилов).

А ще: як голова творчого об'єднання „Оратанія” при НСПУ я організував „круглі столи”, історичні читання, дискусії довкола нової концепції історії Стародавньої України. Так з'явився на моєму робочому столі рукопис есеїстичної повісті „Лебедія” (се одна з назв стародавньої України). Але видати її було не так просто. Та ще підзаголовком „Як і коли виникла Україна”.

– Як все ж таки вам вдалося видати „Лебедію”?

– Була розмова з видатною нашою діячкою світлої пам'яті Славою Стецько. Вона – як ніхто (на жаль!) з тодішніх українських політичних і громадських діячів – глибоко цікавилася двома гострими, пекучими питаннями: корінням української нації, історичними першопочатками українського народу та проблемами сучасного українського села як етнічної основи нації. Тож вона з цікавістю розпитувала мене про Мізинську культуру, про Оратту і оріїв, повторюючи при сьому: „Пишіть про се, пишіть!” Я сказав, що вже написав, але не можу видати за свій кошт...

І тут пані Слава, не кажучи більше ні слова, вийняла зі своєї сумочки солідну кількість доларових асигнацій... З сими коштами я подався до Миколи Ляшенка – директора видавництва „Бібліотека українця” і за пару тижнів „Лебедія вийшла в світ.

– Тепер маємо друге видання...

– Так, воно вийшло за підтримки Голови Конгресу Українських Націоналістів Олексія Івченка та Миколи Негрича. Висловлюю також подяку заступнику Голови КУНу Володимиру Борейчуку відповідальному за випуск за ініціативу у виданні цієї книги.

– Що нового увійшло до другого видання?

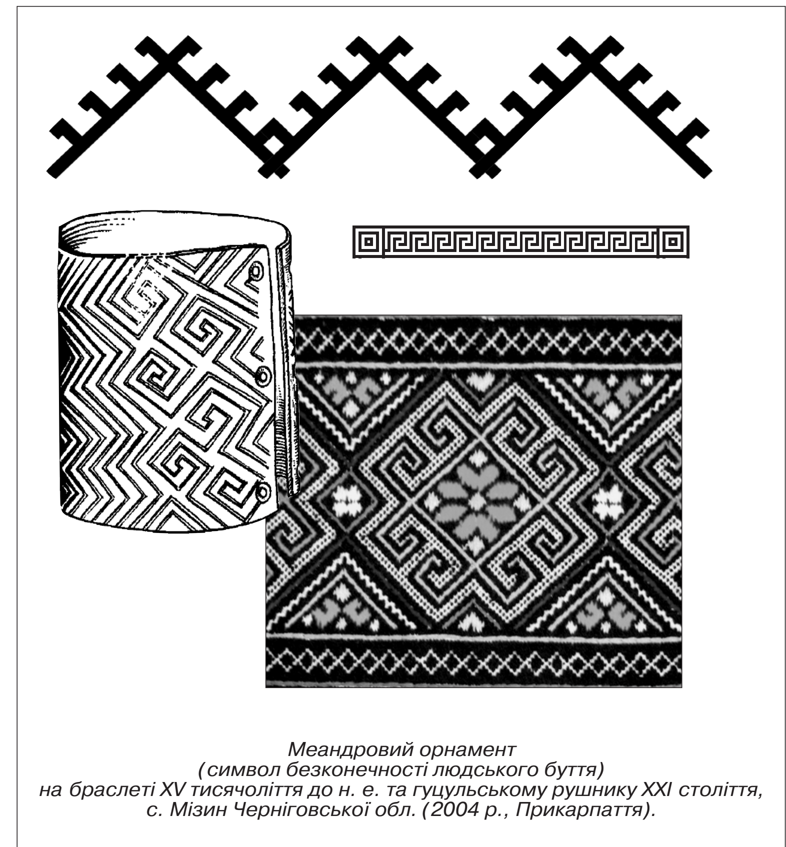
– По-перше, порівняльний аналіз меандрового орнамента на браслеті зі слонової кістки X тис. до н.е. і – на гуцульському рушнику сучасного XXI століття: вони, орнаменти, тотожні. По-друге, тут мовиться про книгу англійських дослідників Роберта Макнійла, Вільяма Крема та Роберта Макрама „The story of Enqlish”, де показано на карті: всі індоєвропейські мови походять із Середньої Наддніпрянщини. Тобто – з давньоукраїнської мови. Нарешті Європа визнала Україну своєю Праматір'ю. По-третє, додано розділи про давньоукраїнські держави – Кіммерію, Скитію та Сарматію. Новим є розділ про Золоту Добу в історії Стародавньої України. Се, сказати б, символічний розділ: віриться, що Україна таки прийде – скрізь труднощі, кризи, депопуляцію – до нової своєї Золотої Доби.

– Безперечно, книга матиме успіх у широкого загалу патріотичної громади? А як, гадаєте, до неї поставляться історики?

– Звісно, „Лебедія”, що несе в собі історичну Правду про походження української нації й держави, ламає стереотипи старої радянської історіографії, відкидає промосковські, шовіністичні та сіоністські фальсифікації та спроби привласнити нашу гордість і славу – Стародавню Україну. І тут без полеміки не обійтися. Що ж, ми готові захищати Правду, і національні наші Прасвятині, якими є і мізинський меандр, і Оратта, і Трипільська Краса, і вся величнa, самобутня, героїчна, безсмертна Українська історія...

Українська свята земля ще зберігає багато таємниць, потребує фундаментальних археологічних та наукових досліджень.ї

Розмову вів
Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ

Меандровий орнамент (символ безконечності людського буття) на браслеті XV тисячоліття до н. е. та гуцульському рушнику XXI століття, с. Мізин Черніговської обл. (2004 р., Прикарпаття).

нація і держава
13.12 – 19.12. 2005 р.

“РАННІ СЛОВ’ЯНИ” ГРИГОРІЯ ВАСИЛЕНКА

Моральне здоров’я народу – найважливіший капітал суспільства.

Григорій Василенко

Побут і звичаї протоукраїнців

За умовами договору, “римляни платили скіфам щорічно по сімсот літрів золота. Один літр золота дорівнював одному фунту. Договір скріплювали клятвами. “У його додержанні римляни і гуни поклялися за звичаями своїх предків”. Платили скіфам, а клялися гуни. І далі: “При Феодосії Молодшому Аттіла, цар гунів, зібрав своє військо й відправив листа царю римському з вимогою, щоб негайно були видані перебіжчики і надіслана данина, щоб до нього були відправлені посли для переговорів про виплату данини на майбутній час. Аттіла заявив при цьому: якщо римляни зволікатимуть або ж стануть готуватися до війни, то й він не захоче більше стримувати скіфське військо від нападу”. Тут цар гунів виступає повелителем скіфського війська.

Реакція з боку римлян була швидкою: “За короткий час казна спустіла; золото та біженців відправили до гунів… Римляни багатьох біженців убивали, тому що вони чинили опір проти видачі їх скіфам”.

А це з пізніших подій: “Вони (мешканці Асимунта) билися з численними противниками і воєначальниками, які мали у скіфів велику славу. Гуни, втративши надію оволодіти замком, відступили від нього. У цій війні вони (мешканці Асимунта) знищили багато скіфів”.

Виходить, що біженців римляни видали гунам. Але вбивали тих, котрі не хотіли повертатися… до скіфів. Обложені мешканці замку билися з витязями скіфів. Але замком не зуміли оволодіти… гуни! І значних втрат при цьому знову ж таки зазнали скіфи.

Тотожність обох етнонімів спостерігаємо і в титулі Аттіли. У першому випадку Пріск називає Аттілу царем гунів, а в другому – повелителем скіфів. Те саме повторюється в інших місцях.

Книга Пріска від початку до кінця правдиво відображає побут, звичаї і характер протоукраїнського народу. Пріск двічі відвідав країну слов’ян, довго жив серед них. І жодного штриха, який би давав привід запідозрити їх або їхнього князя в приналежності до тюркського племені, у свідченнях Пріска немає.

Гуни: домисли і реальність.

Спочатку декілька слів про слово гуни, і в яких мовах його можна побачити.

Гуни – три складові частини (якості сил) пракриті, одного із основних понять індійської філософії, тотожного силі природи.

Гуна (губероніка, різновид плаща)… має бути з широкими рукавами і вільно облягати панцерного воїна, щоб він в дощову чи сиру погоду міг одягти її на себе, прикрити панцир з луком і вільно користатися зброєю. Це потрібно під час розвідки: ворог не бачить прикриті панцирі, а від стріл воїни захищені (Маврикий. Тактика и стратегия. СП тип. Золотухина 1903. – С. 18).

У праці М. Горєліка „Из истории военной формы” європейський гун IV-V ст. зображений у вигляді вершника в хутрянім плащі поверх панциря. Оскільки уламки нашої історії ми розшукуємо за літописами сусідніх держав, у яких назви дуже часто давалися за зовнішніми ознаками, то цілком можливо, що греки гунами називали слов’янську панцерну кінноту, одягнену в хутряні плащі на випадок негоди (а залізо у слов’ян було 3 тис. до н. д.).

Іван Білик у книзі „Меч Арея” описав один із способів захисту воїна-гуня – це накидка із овечого хутра, яка одягалася хутром наверх, обливалася водою і, замерзаючи на морозі, утворювала льодовий панцир, по якому ковзав меч.

Прізвища Гуня, Гунько до цих пір побутують в Україні, доречно згадати: керівник народного повстання 1637–38 р. – Гуня Дмитро Тимофійович – гетьман Війська Запорозького. Крім цього, в українській мові і до наших часів збереглося багато санскритських слів, деякі з них бачимо серед прізвищ: Томара (санскрит) – “спис” українською мовою. Прізвище козака Томара збереглося в історичних описах подій часів І. Мазепи; село Томарівка (хутір, заснований козаком Томарою, зараз в Білгородській області Російської Федерації); власне ім’я Сила довго жило серед українських імен, чи існувало паралельно ім’я Гуна (сила – санскрит). Треба перечитати давні рукописи, бо існують паралельно прізвища Томара і Спис, можливо, і власні імена побутували паралельно, і збірна назва гуни означала назву досить сильного військового підрозділу. Але це потребує додаткового дослідження палеонтологічних лінгвістів.

У римлян нові види одягу, систему мір, технологію виготовлення керамічного та скляного посуду та ін. поєднання місцевих досягнень із запозиченими елементами римської культури забезпечило сприятливі умови для суспільного прогресу. Успішний розвиток черняхівської культури на території слов’янського регіону свідчить про формування етнічної єдності народу.

У III ст. слов’янська держава набирає сили. Здійснюються воєнно-морські походи слов’янських дружин до берегів Кавказу, Малої Азії, Середземного моря. Слов’яни в цей час беруть також активну участь у походах і війнах проти Римської імперії на Дунаї. У письмових джерелах цієї епохи слов’яни відомі під назвою сарматів. А в IV ст. слов’янська держава вже являє собою домінуючу політичну силу в Південно-Східній Європі. У письмових стародавніх документах вона відома під назвою Скіфії. Історики ж нових віків називають її гунською державою.

В останні роки серед учених вже пробиває собі дорогу визнання того факту, що в письмових стародавніх документах наші предки виступають під іменем скіфів. Відносно ж слов’янства гунів, як і раніше, зберігається табу. Офіційна історіографія не визнає, що слов’яни в античну епоху і в раннє середньовіччя виступали під цим іменем.

Про існування гунів у Європі повідомляють численні джерела всіх історичних епох — раннього середньовіччя, середніх віків, нових часів. Але серед дослідників досі немає єдиної думки щодо етнічного походження цього народу. Переважна більшість вітчизняних дослідників (як дореволюційної доби, так і сучасних) вважають, що гуни — прибульці з глибин Центральної Азії. Значно менша частина вчених заперечує це тлумачення, тому що бачить штучність такої версії. Вони схильні розглядати термін «гуни» як поліетнічне явище, тобто вважати цю назву збірним поняттям, під яким в історії виступав не один народ, а різні етноси, в тому числі й східні слов’яни.

Хоча прихильників першої версії значно більше ніж другої, позиція перших надто слабка. Незважаючи на те, що перша версія існує більше двохсот літ, вона досі не має під собою наукової основи. Її ніким не доведено. Остаточно не доведено й другої версії.

Слабкою стороною прихильників версії азіатського (тюркського) походження гунів є неспроможність науки підтвердити її археологічними матеріалами. Виходить, що кочовий народ гунів, який, починаючи з 376 року, вісімдесят років перебував на землях Середнього Подунав’я, не залишив після себе жодних слідів перебування в цьому регіоні. Незважаючи на багаторічні наполегливі пошуки археологів, етнографів, лінгвістів, досі не виявлено жодної пам’ятки їхнього перебування на Середньому Дунаї, де, за передбаченням, знаходилася їхня держава,— ні поховань, ні залишків житла, ні кераміки, ні зброї. Невідомо також, якими були їхні мова, побут, звичаї. Як несподівано з’явилися вони, так загадково і зникли.

Дивний парадокс! Якщо на Дунаї в Панонії існувала гунська держава, то повинні ж бути там її культура і пам’ятки. Але на згаданій території нічого цього немає. І причина, очевидно, в тому, що за гунів приймають не тих, ким вони були.

Зараз прийнято вважати, що наукові дискусії про походження гунів завершено. І «заслуга» в цьому належить К. О. Іностранцеву. В 1900 році він опублікував у Петербурзі оглядову працю «Хунну и гунны», в якій узагальнив результати досліджень зарубіжних і вітчизняних авторів з гунської проблеми. На основі аналізу й узагальнення версій, що існували на той час, він дійшов висновку про азіатське походження гунів, які начебто осіли в IV ст. в Панонії. Нагадаємо, що хоч в Угорщині існує кіностудія Гунія-фільм, до угорців назва гуни не має відношення, бо угорці прийшли в Панонію в IX ст. (Дельбрюк Ганс. История военного искусства. С-П. Наука-Ювента, 1994, т. 3 – с. 164). Угорці платили данину Святославу сріблом і кіньми, очевидно за безперешкодний перехід через Київські землі в IX ст., коли вони з Приуралля відкочовували на Захід у пошуках вільного степу, де можна розводити коней. (Гринев С.А. Была ли конница у древних русов. Киев тип. И. Крыжановского, 1895. – С. 27).

Марія ХИЛЕВИЧ

Далі буде

 ПЕРЕЖИТЕ

МИ ЙШЛИ ДОВГО, АЛЕ СВОЇМ ШЛЯХОМ

Час так збіг, що не зоглядівся, як незабаром виповниться 80 років. Було всього на моєму життєвому шляху, але доброго пам’ятаю мало.

Пережив Голодомор 1933 року, репресії рідних та близьких в 1937-му. А відтак – війна. Я з перших днів німецько-фашистської окупації долучився до ОУН, тієї ОУН, яку до сьогодні влада не визнає, більше того, її дехто безпідставно зневажає і оббріхує, хоча саме ОУН розгорнула тяжку, нерівну, героїчно-трагічну боротьбу з гітлерівськими нацистами. Я на все життя запам’ятав холодні сірі застінки в’язниці Нікопольського гестапо. І коли мене врятували мої друзі, я дістався партизанського загону УПА-„Південь”, де на мене чекали бої з фашистами та власівцями, підпільна робота проти фашистів і більшовицького енкаведе. Далі я опинився у штрафбаті військ Другого Українського фронту, з тяжкими боями дійшов до Відня. Незважаючи на бойові нагороди, берііївські кати судили мене жорстоко, і на довгі роки запровадили до суворорежимного Магаданського ГУЛАГу. Смерть ката народів я сприйняв як початок визволення мого народу від зла і поневолення. І потім мене ніколи не покидала радісна надія: Україна стане незалежною, демократичною європейською державою. Я цього дочекався.

90-ті роки підтвердили волю українського народу – 92% проголосували за незалежність України. Але влада і президенти тоді нас зрадили – над нашим народом знову навис морок тоталітаризму. Ми все це пережили! Більше того, українці не втратили жаги до державної незалежності. І це чітко показали вибори Президента України 2004 р. Хоч влада діяла жорстоко, застосовувала силу, погрози, залякування, підкупи, помаранчевий колір заполонив вулиці й майдани столиці, обласних центрів, містечок, селищ і сіл.

Наше місто в Західному Донбасі починало революцію невеликою кількістю членів КУН та НРУ, а потім нас стало тисячі. Ми напинали агітаційний помаранчевий намет, розповсюджували газети «Нація і держава», «Так», «Без цензури», «Україна молода», інші. А це – сотні тисяч примірників. А ще – розповсюджували листівки. Наших активістів переслідували та погрожували звільненням з роботи. Але ми вистояли! Ми бачили, як поводила себе влада, червоні директори шахт, переляканa безхребетна міська інтелігенція. І байдуже, що в нашому місті переміг кандидат від тодішньої влади, адже самі директори шахт підвозили своїх шахтарів автобусами до виборчих дільниць, а міська влада організувала фальсифікацію. Ми йшли до цілі з розумом і серцем патріотів.

Григорій ІЛЬЧЕНКО, голова МО КУН, м. Першотравенськ

 ВІДГУК

СЛУЖІННЯ В ІМ’Я БАТЬКІВЩИНИ

„У нашій нещасливій історії завжди бракувало вірного служіння”, – пише у сповненій гіркого суму й розчарування статті „Майдан вимагає служіння” („Нація і держава” №31 (99) прекрасний літератор-гуманіст Євген Сверстюк.

„Але чомусь історія не зафіксувала випадків… і не запримітила ідеалів безкорисності…”, – продовжує він свою думку, натякаючи на події помаранчевої революції і на тому, що сталося після них.

Щодо відсутності ідеалів безкорисливості, то тут поважному авторові можна заперечити. Серед українців у всі часи були люди, в яких насправді слова не розходилися з ділом, і все, що вони робили, було заради Бога і Батьківщини. На жаль, чомусь тепер тих подвижників Духу і Чину не хочуть визнати…

У 20-30-х рр. ХХ ст. у Львові завдяки великому меценатові – Митрополиту Андрію Шептицькому створюється перша гімназія імені сестер Василіанок для дівчат. Дороги до вищої освіти українським дівчатам були закриті, поки вони не одержали цю гімназію.

1934 року у Львові з’являється ще один навчальний заклад для українських дівчат – гімназія імені Іллі та Іванни Кокорудзів. Фундатори цієї гімназії – шкільний директор і вчителька (бездітне подружжя), які всі свої заощадження віддали на службу народові, українській молоді зокрема. На власні кошти Ілля Кокорудз побудував церкву для селян у с. Дорі на Івано-Франківщині. Під його керівництвом і на його кошти в тому ж селі було створено навчальні майстерні для творчо обдарованих дітей Галичини.

У „Пропам’ятній книзі гімназії ім. Іл. та Ів. Кокорудзів” випускниці-гімназистки пишуть, що їхній добродійник ходив завжди в одних і тих самих мештах, в одному й тому ж костюмі (крім вихідних і свят), і вдома в нього було аскетично порожньо, поки „Просвіта” не придбала для подружжя деякі меблі.

Можна згадати і ще один маловідомий широкому загалу випадок безкорисливого служіння ближньому. Йдеться про майстра-мебляра, різьбяра ремісничої бурси у Львові Антона Оприска (керівника столярного цеху, випускника Віденського цеху меблярів). Мешкаючи в однокімнатній квартирі з п’ятьма дітьми та дружиною, він постійно надавав матеріальну допомогу здібним хлопчакам із бідніших родин.

А тепер справедливо і відверто, хоч і делікатно-тактовно, автор статті „Майдан вимагає служіння” натякає не на „меценатство” але просить хоч би найменшого виконання обіцянок, даних на Майдані.

І хоч історія наша знає багато прикладів безкорисливого служіння Богові і Батьківщині, доводиться говорити про меценацтво, як про винятки. На жаль, служіння в ім’я Вітчизни поки що не стало справою кожного з нас.

Лідія САДОВА, м. Львів

ПАМ'ЯТЬ

ЖИТТЯ ВІДДАВ ЗА УКРАЇНУ

Нещодавно у м. Козові на подвір'ї гімназії відкрито й освячено погруддя видатного діяча Козівщини Володимира Герети (навчальний заклад носить його ім'я).

Володимир Герета народився 19 лютого 1911 року в Козові. Його дитинство проходило в бурхливі роки Першої світової війни. На формування світогляду Володимира неабиякий вплив мала сестра Міля, яка працювала вчителькою на Бережанщині.

З 1926 року В. Герета стає повітовим провідником підпільної УВО. Проводить виховну й організаційну роботу серед молоді, розповсюджує історичні бюлетені, підпільну літературу, готує реферати і виступає з ними.

У підпіллі працював разом з побратимами: Петром Федорівим, Ярославом Старухом, Дмитром Мироном, Григорієм Голяшем та Левом Зацним.

1929 року Володимира виключили з гімназії. Довелося закінчувати польську гімназію в Тернополі, після чого він вступає на правничий факультет Львівського університету. У 1929 році юнак стає заступником повітового провідника і бойовим референтом ОУН на Бережанщині, бере участь у бойових операціях.

22 квітня 1935 року Володимира Герету було поранено. Хоч перейшов на нелегальне становище, але невдовзі був заарештований. Польська поліція не тільки не надала пораненому медичної допомоги, а й жорстоко катувала його на допитах. Слідство велося півроку. Коли поліція переконалася в тому, що жертва нелюдських побоїв не має шансів на життя, його вирішено відвезти до лікарні. Дорогою Володимир помирає.

17 січня 1936 року провести в останню дорогу Володимира Герету прибула молодь з навколишніх сіл, грали оркестри зі всієї округи. І це не зважаючи на те, що влада прислала до Козова відділи поліції із Бережан і Тернополя.

Володимир Герета поклав своє життя на жертовник української нації. Йому належить гідне місце в пантеоні українських лицарів. Урочистості зі вшанування його пам'яті почалися ходою громадськості від греко-католицької церкви на міський цвинтар, де на могилі героя було відправлено панахиду. Потім на подвір'ї гімназії відбулося освячення погруддя Володимира Герети (робота скульптора Івана Сонсядла). Завершився захід урочистою академією в міському будинку культури, на якій виступили керівники міста й району, освітяни, представники творчих і наукових колективів, УГКЦ, державних установ і громадських організацій.

Учні гімназії і учасники самодіяльних колективів виконали патріотичні пісні, продекламували вірші.

Ігор ОЛЕЩУК, м. Тернопіль

Календар українського націоналіста

13 грудня – Апостола Андрія Первозванного.
13 грудня 1963 р. – помер Василь Симоненко, український поет.
14 грудня 1840 р. – народився Михайло Старицький, український драматург.
16 грудня 1637 р. – бій козаків з поляками під Кумейками.
18 грудня 1892 р. – народився Микола Куліш, український драматург.
19 грудня – Святителя і чудотворця Миколи.

Червоноградська міська організація КУН з глибоким сумом сповіщає, що на 102-му році пішов з життя активний учасник Національно-визвольних змагань в Україні, колишній член Української Військової Організації, член ОУН, багаторічний в'язень гулагівських таборів, засуджений військовим трибуналом до смертної кари з заміною на 20 років ув'язнення і 12 років спецпоселень

КОТИК
Михайло Миколайович.

Ми пам'ятаємо Михайла Миколайовича як активного громадського діяча, станичного Братства вояків УПА в Добромилі, члена соснівської "Просвіти", КУН, Братства вояків УПА, СПВУ, як чуйну, добру людину.

Щиро співчуваємо рідним і близьким покійного.

ГЕРОЇВ, ЯКІ СТОЯЛИ ДО КІНЦЯ,

ОБЛИВАЄ БРУДОМ ВТІКАЧ З ПОЛЯ БОЮ

„Боротьба ОУН-УПА є міцним і стійким фундаментом, на якому нині постала наша незалежна Українська держава. Вороги української незалежності розуміють це, і тому в різні способи намагаються облити найчорнішим брудом величну сторінку нашої історії – людей, які прикладом свого героїчного життя не дозволяють фальсифікувати славне минуле", – так пише Світлана Дякун у книзі „Майстри кривих дзеркал. Погляд на історію великої брехні" (Івано-Франківськ:Горицвіт, 2005).

Книга правдиво, історично переконливо висвітлює події Визвольних змагань 40–50-х років минулого століття, роль і місце в них хорунжого УПА, а нині Голови Всеукраїнського Братства ОУН-УПА Михайла Зеленчука та його бойових побратимів.

Михайло Зеленчук народився 27 вересня 1927 року в гірському селі Зеленій Івано-Франківської області. З 14 років – член „Просвіти". Після проголошення у Львові 30 червня 1941 року Акту відновлення незалежності України вступив до сільської „Січі", а потім – до підпільної молодіжної організації „Юнаки". Навесні 1944 року Зеленчук зі своєю групою влаштовує засідки, роззброюючи окупантів, зброю передає в УПА. У червні того ж року Зеленчук, ставши членом ОУН під псевдо „Деркач", пройшов повний військовий вишкіл в сотні „Іскри", брав участь у переможному бою з німцями в Чорному лісі. Учасник багатьох інших боїв та рейдів. 1949 року призначений районним референтом інформативної служби. У 1952 році до десятиліття УПА командувач четвертої округи УПА „Захід" полковник „Грім" (майор Микола Твердохліб) нагородив М. Зеленчука медаллю „За боротьбу в особливо тяжких обставинах" і присвоїв звання хорунжого УПА. У 1954–1955 рр. М. Зеленчук зимував у підземній криївці на схилі гори Березовачка разом з полковником „Громом" та ще чотирма іншими повстанцями. 8 травня 1955 року емдебісти підступно схопили хорунжого в його рідному селі. У лютому 1956 року „трійка" військового трибуналу Прикарпатського округу засудила його до розстрілу. Через три з половиною місяці чекання страти вирок замінено на 25 років концтаборів суворого режиму. Понад 16 років пробув у Дубровлагу (Мордовія). 1 грудня 1971 року звільнений у зв'язку з тим, що в законодавстві найвища міра ув'язнення була змінена з 25 на 15 років. Поселившись в Івано-Франківську, довгий час перебував під пильним наглядом обласного КДБ.

Зеленчук – один з перших членів Української Гельсінської Спілки в Івано-Франківську, Спілки політв'язнів. У жовтні 1990 року організував перший збір колишніх вояків УПА, на якому його обрано головою Братства УПА Карпатського краю. У квітні 1991 року організував у Львові перший Всеукраїнський установчий збір вояків УПА та учасників Національно-визвольних змагань. Обраний Головою Всеукраїнського Братства вояків ОУН-УПА ім. генерал-хорунжого Романа Шухевича – „Тараса Чупринки".

Михайло Зеленчук – один з ініціаторів скликання 28 березня 1992 року Першої Конференції Націоналістів України в Києві, урочисто відкрив її. Доклав багато зусиль для спорудження будинку інваліда „Говерла" у Моршині Львівської області для учасників Національно-визвольної боротьби.

"Колишні вояки ОУН-УПА, – пише Світлана Дякун, – віддавши Україні свою молодість і здоров'я, почуваються сиротами в державі, за яку так самовіддано боролися. Здавалося б, що за роки української незалежності давно час поставити всі крапки над „і", визнавши ОУН-УПА воюючою стороною, і цим самим покласти край знущанню з нашої пам'яті".

Натомість живе в Україні такий собі Василь Момят, який колись випадково потрапив до УПА і після першого ж бою з червоними, рятуючи власну шкуру, прийшов с "повинной" до енкаведистів, після чого дістав змогу спокійно вчитися в навчальних закладах, безперешкодно і зручно працевлаштовуватися, насолоджуватися сімейним затишком. І це – в „країні Сталіна, в країні рад", де не те що за збройний опір окупанту, а навіть за шматок хліба, поданий упівцю, на людину чекали страшні катування, страта або каторга. Врятувати від того пекла нещасного могла тільки його згода стати сексотом, списки яких в Україні ще й досі не обнародувані, через що не можна сьогодні документально пересвідчитися, за які такі заслуги так прихильно поставилася радянська влада до колишнього упівця В. Момята. А нещодавно цей Момят видав дебелу книгу „Сповідь „Невмирущого", в якій він, вдаючи з себе відданого борця за Україну, звинувачує в зраді не лише Михайла Зеленчука, а й таких його соратників, як Голова Братства ОУН-УПА Карпатського краю Федір Володимирський (10 років концтаборів), заступник голови Братства ОУН-УПА Карпатського краю Степан Гах (8 років концтаборів), голова ОУН-УПА Богородчанського району Дмитро Верхоляк (25 років концтаборів). Як бачимо, ворог в першу чергу обстрілює тих, хто їде в перших лавах.

На підставі багатого документального матеріалу Світлана Дякун викриває всі брудні вигадки наклепника, який свідомо ллє воду на млин тих, кому вигідна дискредитація ОУН-УПА.

Василь ЗАЄЦЬ

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

В. о. головного редактора Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"
Замовлення № 3832
Наклад 120 000 примірників
Ціна договірна

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Береза Юрій	(0562) 45-09-60
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 32-23-48
Київська обл.	Сахацький Олександр	(044) (297)27-5-70
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Максимович Олег	(03322) 723935, 722142
Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 29-07-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 22-20-26
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(0572) 16-02-18
Херсон	Петренко Володимир	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81